Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

28. července 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 864/2007 a nařízení (ES) č. 593/2008 — Ochrana spotřebitelů — Směrnice 93/13/EHS — Ochrana osobních údajů — Směrnice 95/46/ES — Kupní smlouvy uzavřené on-line se spotřebiteli s bydlištěm v jiných členských státech — Zneužívající klauzule — Všeobecné smluvní podmínky obsahující ujednání o volbě rozhodného práva ve prospěch práva členského státu, ve kterém má společnost své sídlo — Určení práva rozhodného pro určení nepřiměřeného charakteru ujednání obsaženého ve všeobecných smluvních podmínkách v rámci žaloby na zdržení se jednání — Určení práva rozhodné pro zpracování osobních údajů spotřebitelů“

Ve věci C-191/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) ze dne 9. dubna 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 27. dubna 2015, v řízení

Verein für Konsumenteninformation

proti

Amazon EU Sàrl,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, D. Šváby, J. Malenovský, M. Safjan (zpravodaj) a M. Vilaras, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. března 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Verein für Konsumenteninformation S. Langerem, Rechtsanwalt,

— za Amazon EU Sàrl G. Berrischem, Rechtsanwalt,

— za rakouskou vládu G. Eberhardem, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: němčina.

— za německou vládu T. Henzem, A. Lippstreuem, M. Hellmannem a T. Lautem, jakož i J. Mentgen, jako zmocněnci,

— za vládu Spojeného království M. Holtem, jako zmocněncem, ve spolupráci s M. Gray, barrister,

— za Evropskou komisi M. Wilderspinem a J. Vondung, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 2. června 2016,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) (Úř. věst. 2007, L 199, s. 40, dále jen „nařízení Řím II“) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) (Úř. věst. 2008, L 177, s. 6, dále jen „nařízení Řím I“), jakož směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

2 Projednávaná žádost byla předložena v rámci sporu mezi Verein für Konsumenteninformation (Sdružení pro spotřebitelské informace, dále jen „VKI“) a společností Amazon EU Sàrl se sídlem v Lucembursku, ve věci žaloby na zdržení se jednání podané VKI.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení Řím I

3 Bod 7 odůvodnění nařízení Řím I uvádí:

„Věcná působnost a ustanovení tohoto nařízení by měly být v souladu s nařízením Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech [(Úř. věst. 2001, L 12, s. 1)] a nařízením [Řím II].“

4 Článek 1 odst. 1 a 3 nařízení Řím I stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na smluvní závazkové vztahy podle občanského a obchodního práva v případě kolize právních řádů.

Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní či správní.

[…]

3. Toto nařízení se nevztahuje na dokazování a soudní řízení, aniž je dotčen článek 18.“

5 Článek 4 tohoto nařízení, nadepsaný „Rozhodné právo při neexistenci volby práva“, stanoví:

„1. V míře, ve které nebylo právo rozhodné pro smlouvu zvoleno podle článku 3, a aniž jsou dotčeny články 5 až 8, je právo rozhodné pro následující smlouvy určeno takto:

a) smlouva o koupi zboží se řídí právem země, v níž má prodávající obvyklé bydliště;

b) smlouva o poskytování služeb se řídí právem země, v níž má poskytovatel služby obvyklé bydliště;

c) smlouva, jejímž předmětem je věcné právo k nemovitosti nebo nájem nemovitosti, se řídí právem země, ve které se nemovitost nachází;

d) bez ohledu na písmeno c) se nájem nemovitosti uzavřený pro dočasné soukromé užívání na dobu nejvýše šesti po sobě jdoucích měsíců řídí právem země, v níž má pronajímatel obvyklé bydliště, pokud je nájemce fyzickou osobou a pokud má své obvyklé bydliště ve stejné zemi;

e) franšízová smlouva se řídí právem země, v níž má osoba, jíž je franšíza udělena, obvyklé bydliště;

f) smlouva o distribuci se řídí právem země, v níž má distributor obvyklé bydliště;

g) smlouva o koupi zboží v dražbě se řídí právem země, v níž se dražba koná, pokud takové místo lze určit;

h) smlouva uzavíraná v rámci mnohostranného systému, který sdružuje nebo umožňuje sdružování početných zájmů třetích osob na nákupu či prodeji finančních nástrojů, jak je vymezeno v čl. 4 odst. 1 bodu 17 směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů, o změně směrnice Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení směrnice Rady 93/22/EHS (Úř. věst. 2004, L 145, s. 1; Zvl. vyd. 06/07, s. 263)], v souladu s pevně stanovenými pravidly a který je řízen jednotným právem, se řídí tímto právem.

2. Pokud se na smlouvu nevztahuje odstavec 1 nebo pokud by se na prvky smlouvy vztahovalo více než jedno z písmen a) až h) odstavce 1, řídí se smlouva právem země, v níž má strana, která je povinna poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště.

3. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je smlouva zjevně úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 1 nebo 2, použije se právo této jiné země.

4. Není-li možné určit rozhodné právo podle odstavce 1 nebo 2, řídí se smlouva právem země, s níž je nejúžeji spojena.“

6 Článek 6 téhož nařízení, nadepsaný „Spotřebitelské smlouvy“, zní:

„1 Aniž jsou dotčeny články 5 a 7, smlouva uzavřená fyzickou osobou za účelem, který se netýká její profesionální nebo podnikatelské činnosti (dále jen ‚spotřebitel‘), s jinou osobou, která jedná v rámci výkonu své profesionální nebo podnikatelské činnosti (dále jen ‚obchodník‘), se řídí právem země, v níž má spotřebitel obvyklé bydliště, pokud:

a) obchodník provozuje svou profesionální nebo podnikatelskou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nebo

b) se jakýmkoli způsobem taková činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země zaměřuje

a smlouva spadá do rozsahu této činnosti.

2. Bez ohledu na odstavec 1 si mohou strany zvolit v souladu s článkem 3 právo rozhodné pro smlouvu, která splňuje podmínky odstavce 1. V důsledku této volby však nesmí být spotřebitel zbaven ochrany, kterou mu poskytují ustanovení právního řádu, od nichž se nelze smluvně odchýlit, a jež by se v případě neexistence volby práva na základě odstavce 1 jinak použila.

[...]“

7 Článek 9 nařízení, nadepsaný „Imperativní ustanovení“, stanoví:

„1. Imperativní ustanovení jsou ustanovení, jejichž dodržování je pro stát při ochraně jeho veřejných zájmů, jako např. jeho politického, společenského a hospodářského uspořádání zásadní do té míry, že se vyžaduje jejich použití na jakoukoli situaci, která spadá do jejich oblasti působnosti, bez ohledu na právo, které by se jinak na smlouvu podle tohoto nařízení použilo.

2. Tímto nařízením není v žádném případě dotčeno použití imperativních ustanovení práva země soudu.

3. Rovněž lze použít imperativní ustanovení práva země, v níž mají být nebo byly povinnosti vyplývající ze smlouvy splněny, pokud tato imperativní ustanovení činí plnění smlouvy protiprávním. Při rozhodování, zda mají být taková ustanovení použita, je třeba vzít v úvahu jejich povahu a účel, jakož i důsledky, které by mohly z jejich použití nebo nepoužití vyplynout.“

8 Článek 10 uvedeného nařízení, nadepsaný „Souhlas stran a materiální platnost“, stanoví:

„1. Existence a platnost smlouvy nebo některého ustanovení smlouvy se určuje podle práva, které by se na základě tohoto nařízení použilo, kdyby byla smlouva nebo ustanovení smlouvy platné.

2. Vyplývá-li však z okolností, že by nebylo přiměřené určovat účinky chování strany podle práva uvedeného v odstavci 1, může se strana za účelem zjištění, že neprojevila souhlas, odvolat na právo země, v níž se nachází její obvyklé bydliště.“

9 Článek 23 téhož nařízení, nadepsaný „Vztah k ostatním ustanovením práva Společenství“, stanoví:

„S výjimkou článku 7 není tímto nařízením dotčeno použití ustanovení práva Společenství, které ve zvláštních oblastech stanoví kolizní normy pro smluvní závazkové vztahy.“

Nařízení Řím II

10 Body 7 a 21 odůvodnění nařízení Řím II znějí:

„(7) „Věcná působnost a ustanovení tohoto nařízení by měly být v souladu s nařízením [č. 44/2001] a s nástroji upravujícími právo rozhodné pro smluvní závazkové vztahy.

[...]

(21) Zvláštní pravidlo uvedené v článku 6 není výjimkou z obecného pravidla stanoveného v čl. 4 odst. 1, ale spíše jeho vyjasněním. V případě nekalé hospodářské soutěže by kolizní norma měla chránit soutěžitele, spotřebitele a veřejnost a zaručit řádné fungování tržního hospodářství. Tyto cíle obecně splňuje uplatnění práva země, ve které dochází nebo může dojít k narušení soutěžních vztahů nebo společných zájmů spotřebitelů.“

11 Článek 1 odst. 1 a 3 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na smluvní závazkové vztahy podle občanského a obchodního práva v případě kolize právních řádů. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní či správní ani na odpovědnost státu za jednání a opomenutí při výkonu státní moci (*acta iure imperii*).

[…]

3. Toto nařízení se nevztahuje na dokazování a soudní řízení s výhradou článků 21 a 22.“

12 Článek 4 téhož nařízení, nadepsaný „Obecné pravidlo“, nacházející se v kapitole II, která je nadepsána „Civilní delikty“, stanoví:

„1. Nestanoví-li toto nařízení jinak, je rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z civilních deliktů, právo země, kde škoda vznikla, bez ohledu na to, ve které zemi došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, a bez ohledu na to, ve které zemi nebo kterých zemích se projevily nepřímé následky této skutečnosti.

2. Mají-li však osoba, vůči které je vznášen nárok na náhradu škody, a poškozený v okamžiku vzniku škody obvyklé bydliště ve stejné zemi, použije se právo této země.

3. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je smlouva, nedošlo-li k volbě práva, zjevně úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 1 nebo 2, použije se právo této jiné země. Zjevně užší vztah k jiné zemi by mohl být založen zejména na již existujícím vztahu mezi stranami, jakým může být například smlouva, který úzce souvisí s daným civilním deliktem.“

13 Článek 6 nařízení Řím II, nadepsaný „Nekalá soutěž a jednání omezující volnou hospodářskou soutěž“, který se rovněž nachází v jeho kapitole II, zní:

„1. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazky, které vznikají z jednání z nekalé soutěže, je právo země, ve které dochází nebo pravděpodobně dojde k narušení soutěžních vztahů nebo společných zájmů spotřebitelů.

2. Postihuje-li jednání z nekalé soutěže výlučně zájmy určitého soutěžitele, použije se článek 4.

3.

a) Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z omezení hospodářské soutěže, je právo země, jejíž trh je nebo může být narušen.

b) Jestliže je nebo může být narušen trh ve více zemích, může se osoba usilující o náhradu škody, která žaluje u soudu bydliště žalovaného, místo toho rozhodnout žalovat podle práva soudu, u něhož je žaloba podávána, za předpokladu, že trh v daném členském státě je jedním z trhů, jež byly přímo a významně narušeny omezením hospodářské soutěže, z něhož vzniká mimosmluvní závazkový vztah, o který je žaloba opřena; pokud žalobce u daného soudu v souladu s platnými pravidly o určení příslušnosti žaluje více než jednoho žalovaného, může se rozhodnout žalovat pouze podle práva tohoto soudu, pokud omezení hospodářské soutěže, na němž je žaloba proti každému ze žalovaných založena, přímo a významně narušuje také trh členského státu daného soudu.

4. Rozhodné právo určené podle tohoto článku nelze vyloučit dohodou podle článku 14.“

14 Článek 22 tohoto nařízení, nadepsaný „Volba práva“, stanoví:

„1. Strany si mohou zvolit právo, kterým se bude řídit jejich mimosmluvní závazkový vztah,

a) dohodou, která byla uzavřena poté, co došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody,

nebo

b) dohodou, která byla svobodně sjednána před tím, než došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, v případě, že všichni účastníci jednají v rámci své podnikatelské činnosti.

Tato volba musí být výslovně vyjádřena nebo musí s dostatečnou určitostí vyplývat z okolností případu a nejsou jí dotčena práva třetích osob.

2. V případě, že se v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, nacházejí všechny prvky pro situaci významné v jiné zemi než v zemi, jejíž právo bylo zvoleno, není volbou práva, kterou strany učinily, dotčeno použití ustanovení práva této jiné země, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

3. V případě, že se v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, nacházejí všechny prvky pro situaci významné v jednom nebo ve více členských státech, není volbou jiného rozhodného práva stranami než práva členského státu dotčeno použití těch ustanovení práva Společenství, případně v podobě, v jaké je provedeno v členském státě sídla soudu, od nichž se nelze smluvně odchýlit.“

15 Článek 16 uvedeného nařízení, nadepsaný „Imperativní ustanovení“, stanoví:

„Tímto nařízením není v žádném případě dotčeno použití imperativních ustanovení práva země, v níž má soud sídlo, bez ohledu na právo, které by se na mimosmluvní závazkový vztah jinak použilo.“

Nařízení (ES) č. 2006/2004

16 Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele („nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele“) (Úř. věst. 2004, L 364, s. 1), nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[...]

b) ‚protiprávním jednáním uvnitř Společenství‘ každé jednání nebo opomenutí, které je v rozporu se zákony na ochranu zájmů spotřebitele ve smyslu písmene a) a které poškozuje nebo může poškodit společné zájmy spotřebitelů s bydlištěm v členském státě nebo členských státech jiných, než je členský stát, ve kterém má uvedené jednání nebo opomenutí původ nebo ve kterém k němu došlo; nebo ve kterém je usazen odpovědný prodejce nebo dodavatel; nebo ve kterém se nacházejí důkazy nebo aktiva týkající se tohoto jednání nebo opomenutí;

[...]“

17 Článek 4 uvedeného nařízení, nadepsaný „Příslušné orgány“, stanoví:

„1. Každý členský stát určí příslušné orgány a ústřední styčný úřad příslušný pro uplatňování tohoto nařízení.

2. Každý členský stát může v případě potřeby, aby zajistil splnění svých povinností podle tohoto nařízení, určit další orgány veřejné moci. Může rovněž určit subjekty mající oprávněný zájem na ukončení nebo zákazu protiprávního jednání uvnitř Společenství v souladu s čl. 8 odst. 3.

3. Aniž je dotčen odstavec 4, má každý příslušný orgán vyšetřovací a donucovací pravomoci nezbytné k uplatňování tohoto nařízení a vykonává je v souladu s vnitrostátním právem.

4. Příslušné orgány mohou vykonávat pravomoci uvedené v odstavci 3 v souladu s vnitrostátním právem buď

a) přímo v rámci vlastní pravomoci nebo pod dohledem soudních orgánů, nebo

b) prostřednictvím podání k soudům příslušným k přijetí nezbytného rozhodnutí, včetně případného odvolání, není-li žádosti o přijetí nezbytného rozhodnutí vyhověno.

5. Pokud příslušné orgány vykonávají svou pravomoc prostřednictvím podání k soudům v souladu s odst. 4 písm. b), jsou tyto soudy příslušné k vydání nezbytného rozhodnutí.

6. Pravomoci uvedené v odstavci 3 lze vykonávat pouze v případě důvodného podezření na protiprávní jednání uvnitř Společenství a zahrnují alespoň právo:

a) mít přístup ke každému důležitému dokumentu v jakékoli podobě, který se týká protiprávního jednání uvnitř Společenství;

b) požadovat od kohokoli důležité informace, které se týkají protiprávního jednání uvnitř Společenství;

c) provádět nezbytné kontroly na místě;

d) písemně požadovat po dotčeném prodejci nebo dodavateli ukončení protiprávního jednání uvnitř Společenství;

e) získat od prodejce nebo dodavatele odpovědného za protiprávní jednání uvnitř Společenství závazek takové jednání ukončit a ve vhodných případech výsledný závazek zveřejnit;

f) požadovat ukončení nebo zákaz jakéhokoli protiprávního jednání uvnitř Společenství a ve vhodných případech výsledná rozhodnutí zveřejnit;

g) požadovat po žalované straně, která neuspěla v soudním řízení, aby v případě neplnění rozhodnutí provedla platbu do veřejné pokladny nebo příjemci určenému ve vnitrostátních právních předpisech nebo na jejich základě.

[...]“

Směrnice 2009/22/ES

18 Článek 2 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (Úř. věst. 2009, L 110, s. 30), stanoví:

„V rámci uplatňovaného práva se tato směrnice použije, aniž jsou dotčena pravidla mezinárodního práva soukromého, takže se obvykle uplatní buď právo členského státu, ve kterém má protiprávní jednání původ, nebo právo členského státu, ve kterém se účinky protiprávního jednání projeví.“

Směrnice 93/13

19 Pátý a šestý bod odůvodnění směrnice 93/13 znějí:

„[v]zhledem k tomu, že obecně vzato, spotřebitelé v jednom státě neznají právní předpisy, které v jiných členských státech platí pro smlouvy o prodeji zboží nebo o poskytování služeb;

vzhledem k tomu, že pro snazší vytvoření vnitřního trhu a ochranu občana jako spotřebitele při nákupu zboží a služeb prostřednictvím smluv, na které se vztahují právní předpisy jiných členských států, je nezbytné odstranit nepřiměřené podmínky z těchto smluv.“

20 Článek 3 této směrnice stanoví:

„1. Smluvní podmínka, která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.

[...]

3. Příloha obsahuje informativní a nevyčerpávající seznam podmínek [klauzulí], které mohou být pokládány za nepřiměřené [zneužívající].“

21 Článek 5 uvedené směrnice zní:

„V případě smluv, v nichž jsou všechny nebo některé podmínky nabízené spotřebiteli předloženy písemně, musí být tyto podmínky sepsány jasným a srozumitelným jazykem. Při pochybnosti o významu některé podmínky má převahu výklad, který je pro spotřebitele nejpříznivější. Toto pravidlo pro výklad se nepoužije v souvislosti s postupy stanovenými v čl. 7 odst. 2.“

22 Článek 6 směrnice 93/13 stanoví:

„1. Členské státy stanoví, že nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule] použité ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazné a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí].

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro zajištění toho, aby spotřebitel neztratil ochranu, kterou mu poskytuje tato směrnice, proto, že si zvolil právní předpisy třetí země jako právní předpisy vztahující se na smlouvu, jestliže smlouva úzce souvisí s územím členských států.“

23 Článek 7 této směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a konkurentů existovaly přiměřené a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.

2. Prostředky uvedené v odstavci 1 musí obsahovat ustanovení, podle nichž osoby nebo organizace, které mají podle vnitrostátních právních předpisů oprávněný zájem na ochraně spotřebitelů, mohou požádat v souladu s vnitrostátními právními předpisy soud nebo příslušné správní orgány o rozhodnutí, zda smluvní podmínky [klauzule] sepsané pro obecné použití jsou nepřiměřené [zneužívající], aby tak mohly použít vhodné a účinné prostředky k zabránění dalšímu použití takových podmínek [klauzulí].

[…]“

24 Článek 8 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy mohou přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení slučitelná se Smlouvou v oblasti působnosti této směrnice, aby zajistily nejvyšší stupeň ochrany spotřebitele.“

25 Příloha směrnice 93/13 obsahuje výčet klauzulí uvedených v jejím čl. 3 odst. 3. Bod 1 písm. q) této přílohy zní:

„Podmínky, jejichž cílem nebo následkem je:

[...]

q) ‚zbavení spotřebitele práva podat žalobu nebo použít jiný opravný prostředek [...]“

Směrnice 95/46

26 Článek 4 směrnice 95/46, nadepsaný „Použitelné vnitrostátní právo“, stanoví:

„1. Každý členský stát použije na zpracování osobních údajů vnitrostátní ustanovení, která přijme na základě této směrnice, pokud:

a) zpracování je prováděno v rámci činností provozovny správce na území členského státu; pokud je stejný správce usazen na území několika členských států, musí přijmout opatření nezbytná pro dodržování povinností stanovených použitelným vnitrostátním právem každou ze svých provozoven;

b) správce není usazen na území členského státu, ale v místě, kde se vnitrostátní právní předpisy daného členského státu uplatňují na základě mezinárodního práva veřejného;

c) správce není usazen na území Společenství a používá za účelem zpracování osobních údajů prostředků, automatizovaných či nikoli, umístěných na území zmíněného členského státu, ledaže jsou tyto prostředky použity pouze pro účely tranzitu přes území Společenství.

2. V případě uvedeném v odst. 1 písm. c) správce musí určit zástupce usazeného na území zmíněného členského státu, aniž je tím dotčena možnost podniknout právní kroky proti správci samotnému.“

Rakouské právo

27 Ustanovení § 6 Konsumentenschutzgesetz (zákon o ochraně spotřebitelů) ze dne 8. března 1979 (BGBl. 140/1979), nadepsaný „Protiprávní smluvní prvky“, v odstavci 3 stanoví, že ujednání uvedené ve všeobecných smluvních podmínkách nebo vzorových smlouvách je neúčinné, pokud je formulováno nejednoznačně nebo nesrozumitelně.

28 Podle ustanovení § 13a tohoto zákona je jeho § 6 použitelný pro účely ochrany spotřebitelů, a to bez ohledu na právo, kterým se smlouva řídí, pokud byla smlouva uzavřena v souvislosti s činností podniku nebo jeho zprostředkovatele a tato činnost je uskutečňována v Rakousku za účelem uzavírání takových smluv.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

29 Amazon EU je společnost se sídlem v Lucembursku, která náleží do mezinárodní skupiny zásilkového obchodu, jež se vedle dalších činností prostřednictvím internetové stránky s doménovým jménem s příponou „.de“ zaměřuje na spotřebitele s bydlištěm v Rakousku, se kterými formou elektronického obchodního styku uzavírá kupní smlouvy. Tato společnost nemá v Rakousku ani sídlo ani provozovnu.

30 Až do poloviny roku 2012 všeobecné podmínky obsažené ve smlouvách uzavíraných s těmito spotřebiteli zněly takto:

„1. Společnost Amazon neuznává odlišné smluvní podmínky na straně zákazníka, pokud výslovně a písemně neuznala platnost takových ujednání.

[...]

6. V případě placení prostřednictvím faktury, jakož i v jiných odůvodněných případech, společnost Amazon.de ověří a posoudí osobní údaje zákazníků a provede výměnu údajů s ostatními podniky v rámci skupiny Amazon, s agenturami pro hospodářské informace, s dalšími podniky v rámci skupiny Amazon, s rejstříky informací hospodářského charakteru a případně se společností Bürgel Wirtschaftsinformationen GmbH & Co. KG, Postfach 5001 66, 22701, Hamburk, Německo[…].

[...]

9. V případě rozhodnutí o využití způsobu placení prostřednictvím faktury se vedle vlastních údajů použijí rovněž hodnoty pravděpodobnosti pro posouzení rizika neplnění, které jsou získávány od společnosti Bürgel Wirtschaftsinformationen GmbH & Co. KG Gastrstrasse 18, 22761, Hamburk, a společnosti informa Solutions GmbH, Rheinstrasse 99, Baden-Baden [(Německo)]. Uvedené podniky kromě toho ověří údaje o Vámi uvedené adrese.

[...]

11. Pokud se uživatel rozhodne vložit na Amazon.de nějaký obsah (například zákaznická hodnocení), uděluje společnosti Amazon.de po dobu trvání základního práva časově a místně neomezenou a výlučnou licenci k dalšímu užití obsahu pro online i offline účely.“

12. Rozhodným právem je lucemburské právo; použití Úmluvy OSN o kontraktech na mezinárodní prodej zboží (CVIM) je vyloučeno.“

31 VKI, subjekt oprávněný k podávání žalob na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22, podal k rakouským soudům návrh na vydání soudního zákazu používání všech výše uvedených ujednání obsažených ve všeobecných smluvních podmínkách, jakož i návrh na zveřejnění rozsudku, který bude vydán, jelikož měl za to, že všechna ujednání byla v rozporu s právními zákazy nebo dobrou praxí.

32 Soud prvního stupně vyhověl všem návrhovým žádáním žaloby s výjimkou návrhového žádání týkajícího se ustanovení 8, jež se týkalo placení příplatku v případě platby prostřednictvím faktury. Uvedený soud, opíraje se o uplatnění zásady nařízení Řím I, na základě čl. 6 odst. 2 tohoto nařízení rozhodl, že ustanovení 12 týkající se volby rozhodného práva, bylo neplatné z důvodu, že volba práva nemohla vést k tomu, že by spotřebitele zbavila ochrany, která mu je zaručena právní úpravou státu jeho obvyklého pobytu. Uvedený soud z toho dovodil, že platnost ostatních ujednání měla být posouzena ve světle rakouského práva. Konečně, pokud jde o ustanovení 6, 9 a 11, týž soud uvedl, že podle relevantního lucemburského práva musí být posouzeny pouze otázky týkající ochrany osobních údajů, jelikož nařízení Řím I nevylučuje použití směrnice 95/46.

33 Odvolací soud, ke kterému se odvolaly obě účastnice původního řízení, zrušil rozsudek vydaný soudem prvního stupně a vrátil věc uvedenému soudu k novému přezkoumání. Odvolací soud byl toho názoru, že nařízení Řím I bylo relevantní pro určení rozhodného práva a meritorně se zabýval pouze ustanovením 12, které se týká volby rozhodného práva. Odvolací soud v tomto ohledu rozhodl, že čl. 6 odst. 2 tohoto nařízení neumožňuje konstatovat protiprávnost tohoto ustanovení a že podle čl. 10 odst. 1 uvedeného nařízení měla být analýza uvedeného ustanovení provedena spíše podle lucemburského práva. Odvolací soud vyzval soud prvního stupně, aby takovou analýzu provedl, a uvedl, že pokud by se mělo ukázat, že toto ustanovení je z hlediska lucemburského práva legální, ostatní ustanovení měla být rovněž posouzena ve světle tohoto práva, a že tak bude třeba provést srovnání s rakouským právem s cílem určit nejvýhodnější právo ve smyslu čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I.

34 Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko), na který se obrátil VKI, se zabývá otázkou práva rozhodného ve věci v původním řízení. Za těchto podmínek se tento soud rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být právo rozhodné pro žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22 určeno podle článku 4 nařízení Řím II, jestliže žaloba směřuje proti použití nepřípustných smluvních ujednání podnikem usazeným v členském státě, který uzavírá v elektronickém obchodním styku smlouvy se spotřebiteli s bydlištěm v jiných členských státech, zvláště ve státě, v němž se nachází sídlo soudu, u něhož bylo zahájeno řízení?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku:
   a) Je třeba za stát, kde vznikla škoda (čl. 4 odst. 1 nařízení Řím II), považovat každý stát, na nějž se zaměřuje hospodářská činnost žalovaného podniku, takže je sporné ujednání třeba vykládat ve světle práva tohoto státu, pokud aktivně legitimovaný subjekt podal žalobu směřující k zamezení používání těchto ujednání v obchodním styku se spotřebiteli s bydlištěm v tomto státě?
   b) Jedná se o zjevně užší spojení (čl. 4 odst. 3 nařízení Řím II) s právem státu, v němž má sídlo žalovaný podnik, jestliže obchodní podmínky tohoto podniku stanoví, že na smlouvy, které podnik uzavírá, se použije právo tohoto státu?
   c) Vede takové ujednání o volbě rozhodného práva z jiných důvodů k tomu, že se sporná obchodní ujednání posoudí podle práva členského státu, ve kterém má žalovaný podnik své sídlo?

3) V případě záporné odpovědi na první otázku:

Jak je potom třeba určit rozhodné právo?

4) Bez ohledu na odpovědi na předchozí otázky:
   a) Je ujednání obsažené ve všeobecných smluvních podmínkách, podle něhož se má na smlouvu, která je uzavřena v elektronickém obchodním styku mezi spotřebitelem a podnikem usazeným v jiném členském státě, použít právo státu, ve kterém má tento podnik sídlo, zneužívající klauzulí ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13?
   b) Podléhá zpracování osobních údajů podnikem, který v elektronickém obchodním styku uzavírá smlouvy se spotřebiteli s bydlištěm v jiných členských státech, na základě čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46 a nezávisle na jinak rozhodném právu, výlučně právu členského státu, v němž se nachází provozovna podniku, v jejímž rámci dochází ke zpracování osobních údajů, nebo je tento podnik povinen dodržovat také normy v oblasti ochrany osobních údajů členských států, na něž se zaměřuje jeho obchodní činnost?“

K předběžným otázkám

K prvním třem předběžným otázkám

35 Podstatou prvních tří předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, jak je třeba vykládat nařízení Řím I a II pro účely určení právního řádu či právních řádů použitelných na žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22, podané proti používání údajně nepřípustných smluvních ujednání podnikem usazeným v jednom členském státu, který uzavírá smlouvy pomocí prostředků elektronického obchodu se spotřebiteli s bydlištěm v jiných členských státech, a zejména ve státě sídla soudu, ke kterému byla žaloba podána.

36 Úvodem je třeba zdůraznit, že pokud jde o oblast působnosti nařízení Řím I a Řím II, pojmy „smluvní závazkové vztahy“ a „mimosmluvní závazkové vztahy“, které jsou v nich uvedeny, musí být vykládány autonomně, a to především s přihlédnutím k systematice a cílům těchto nařízení. Rovněž je nutno přihlédnout, jak vyplývá z bodu 7 odůvodnění obou nařízení, k cíli soudržnosti nejen při vzájemném používání obou nařízení, ale i ve vztahu k nařízení č. 44/2001 (dále jen „nařízení Brusel I“), které v článku 5 rozlišuje mezi oblastí smluvních vztahů a deliktní nebo kvazideliktní odpovědností (viz rozsudek ze dne 21. ledna 2016, ERGO a Gjensidige Baltic, C-359/14 a C-475/14, EU:C:2016:40, bod 43).

37 Pokud jde o pojem „mimosmluvní závazkové vztahy“ ve smyslu článku 1 nařízení Řím II, je třeba připomenout, že pojem „věci týkající se deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení Brusel I zahrnuje všechny žaloby, jejichž cílem je určit odpovědnost žalovaného a které nesouvisejí s „věcmi týkajícími se smlouvy nebo nároků ze smlouvy“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 posledně uvedeného nařízení (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, ERGO Insurance a Gjensidige Baltic, C-359/14 a C-475/14, EU:C:2016:40, bod 45).

38 Soudní dvůr již v kontextu Úmluvy ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32, dále jen „Bruselská úmluva“) rozhodl, že preventivní žaloba podaná sdružením na ochranu spotřebitelů za účelem dosažení zákazu používání klauzulí považovaných za zneužívající ve smlouvách uzavřených obchodníkem s jednotlivci, má deliktní nebo kvazideliktní povahu ve smyslu čl. 5 bodu 3 této úmluvy (rozsudek ze dne 1. října 2002, Henkel, C.167/00, EU:C:2002:555, bod 50), přičemž tento výklad platí rovněž pokud jde o nařízení Brusel I (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. března 2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, bod 19).

39 Ve světle cíle soudržného používání připomenutého v bodě 36 tohoto rozsudku je přitom úvaha – podle které se v oblasti ochrany spotřebitelů mimosmluvní odpovědnost vztahuje rovněž na porušení právního řádu vyplývající z používání zneužívajících klauzulí a úkolem sdružení na ochranu spotřebitelů je takovým klauzulím bránit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1: října 2002, Henkel, C-167/00, EU:C:2002_555, bod 42) – v plném rozsahu přenositelná na výklad nařízení Řím I a Řím II. Je tak třeba konstatovat, že se žaloba na zdržení se jednání upravená směrnicí 2009/22 týká mimosmluvní odpovědnosti vyplývající ze skutečnosti vedoucí ke vzniku škody ve smyslu kapitoly II nařízení Řím II.

40 Článek 6 odst. 1 tohoto nařízení, který se nachází v jeho kapitole II, zakotvuje jakožto zvláštní pravidlo týkající se mimosmluvních závazkových vztahů vznikajících z jednání z nekalé soutěže použití práva země, ve které dochází nebo pravděpodobně dojde k narušení soutěžních vztahů nebo společných zájmů spotřebitelů.

41 V tomto ohledu z bodu 21 odůvodnění nařízení Řím II vyplývá, že jeho čl. 6 odst. 1 je ve specifické oblasti nekalé soutěže vyjádřením zásady *legi loci damni*, která je zakotvena v čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení.

42 Jak uvedl generální advokát v bodě 73 svého stanoviska, nekalá soutěž ve smyslu čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II zahrnuje používání zneužívajících klauzulí vkládaných do všeobecných smluvních podmínek, jelikož tyto klauzule mohou narušit kolektivní zájmy spotřebitelů jako skupiny, a tím ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na trhu.

43 V případě žaloby na zdržení se jednání upravené směrnicí 2009/22 je zemí, ve které jsou dotčeny společné zájmy spotřebitelů ve smyslu čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, země, ve které mají bydliště spotřebitelé, na které podnik zaměřuje své činnosti, a jejichž zájmy jsou hájeny dotyčným sdružením pro ochranu spotřebitelů prostřednictvím této žaloby.

44 Je třeba uvést, že čl. 4 odst. 3 nařízení Řím II, podle kterého, vyplývá-li ze všech okolností, že skutečnost vedoucí ke vzniku škody je zjevně úže spojena s jinou zemí, než je země uvedená v čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení, použije se právo této jiné země, nemůže vést k odlišnému výsledku.

45 Jak totiž uvedl generální advokát v bodě 77 svého stanoviska, alternativní pravidlo stanovené v čl. 4 odst. 3 nařízení Řím II není přizpůsobeno problematice nekalé soutěže, neboť cílem čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení je chránit kolektivní zájmy – přesahující rámec vztahů mezi stranami sporu – tím, že stanoví pravidlo konkrétně přizpůsobené tomuto účelu. Tento cíl by nebyl naplněn, pokud by bylo přípustné, aby toto pravidlo nebylo použito na základě určujících osobních vazeb mezi těmito stranami sporu

46 Skutečnost, že společnost Amazon EU ve svých všeobecných smluvních podmínkách stanoví, že právo země, v níž má své sídlo, se uplatní na smlouvy, která uzavřela, každopádně nemůže legitimně představovat takový zjevně užší vztah.

47 Pokud by tomu bylo jinak, takový obchodník, jako je společnost Amazon EU by *de facto* mohl prostřednictvím takového ujednání zvolit právo, kterým se musí řídit mimosmluvní odpovědnost, a mohl by se tak vyhnout podmínkám, které v tomto ohledu stanoví čl. 14 odst. 1 první pododstavec písm. a) nařízení Řím II.

48 Je tedy třeba konstatovat, že právo rozhodné pro žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22 musí být určeno, aniž je dotčen čl. 1 odst. 3 nařízení Řím II, v souladu s čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení, pokud je tvrzeno porušení právní úpravy určené k ochraně zájmů spotřebitelů s ohledem na používání zneužívajících klauzulí ve všeobecných smluvních podmínkách.

49 Naproti tomu právo rozhodné pro posouzení zneužívajícího charakteru ujednání obsažených ve spotřebitelských smlouvách, která jsou předmětem žaloby na zdržení se jednání, musí být určeno autonomně, podle povahy těchto ujednání. V případě, kdy má žaloba na zdržení se jednání za cíl zabránit tomu, aby taková ujednání byla vkládána do spotřebitelských smluv, aby v nich vytvářela smluvní závazky, musí být právo rozhodné pro posouzení uvedených ujednání určeno v souladu s nařízením Řím I.

50 V projednávané věci údajně zneužívající klauzule, které jsou předmětem žaloby na zdržení se jednání dotčené ve věci v původním řízení, mají vůči spotřebitelům, kterých se týkají, povahu smluvních závazkových vztahů ve smyslu čl. 1 odst. 1 nařízení Řím I.

51 Tento závěr není v tomto ohledu dotčen kolektivním charakterem žaloby, jejímž prostřednictvím byla platnost uvedených ujednání zpochybněna. Okolnost, že se tato žaloba netýká individuálních skutečně uzavřených smluv, je totiž inherentní samotnému charakteru takové kolektivní preventivní žaloby, v jejímž rámci je prováděn abstraktní přezkum.

52 Pro účely určení rozhodného práva je tedy třeba rozlišovat jednak mezi posouzením dotyčných ujednání, a jednak žalobou na zdržení se jednání týkající se použití uvedených ujednání, podanou takovým sdružením jako je VKI.

53 Toto rozlišení je nezbytné za účelem zajistit jednotné použití nařízení Řím I a Řím II. Autonomní vztah dotyčných ujednání mimoto zajistí, aby se rozhodné právo nelišilo podle zvoleného druhu žaloby.

54 Pokud by v rámci řízení vedeného v návaznosti na podání kolektivní žaloby měla být smluvní ujednání posouzena z hlediska práva označeného jako rozhodné na základě čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, existovalo by nebezpečí, že se kritéria posouzení budou lišit od kritérií použitých v rámci řízení o individuální žalobě podané spotřebitelem.

55 Pokud se totiž jedná o posouzení ujednání v rámci individuální žaloby podané spotřebitelem, právo označené za rozhodné jako právo, kterým se řídí smlouva, může být odlišné od práva označeného za právo rozhodné pro žalobu na zdržení se jednání, jakožto právo vztahující se na delikt. V tomto ohledu je třeba uvést, že se podle článku 8 směrnice 93/13 úroveň ochrany spotřebitelů stále mezi jednotlivými členskými státy navzájem liší, takže posouzení ujednání může být v závislosti na rozhodném právu za jinak stejných podmínek odlišné.

56 Taková odlišná vazba ujednání, pokud jde o právo označené jako rozhodné, podle druhu podané žaloby by měla zejména za účinek odstranění soudržnosti v posouzení mezi kolektivními a individuálními žalobami, kterou Soudní dvůr stanovil tím, že vnitrostátním soudům uložil, aby bez návrhu, a to i *pro futuro*, dovodily všechny důsledky, které jsou stanoveny vnitrostátním právem, z konstatování zneužívajícího charakteru klauzule, která je součástí všeobecných smluvních podmínek spotřebitelské smlouvy v rámci žaloby na zdržení se jednání, aby taková klauzule nevázala spotřebitele, kteří uzavřeli smlouvu obsahující stejné všeobecné smluvní podmínky (viz rozsudek ze dne 26. dubna 2012, Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, bod 43).

57 Nesoulad, který by vyplýval z odlišné vazby podle druhu žaloby, by porušoval cíl sledovaný směrnicemi 2009/22 a 93/13, kterým je efektivní ukončení používání zneužívajících klauzulí.

58 Z výše uvedeného vyplývá, že právo rozhodné pro žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22 musí být určeno v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, pokud je tvrzeno porušení právní úpravy určené k ochraně zájmů spotřebitelů s ohledem na použití zneužívajících klauzulí ve všeobecných smluvních podmínkách, zatímco právo rozhodné pro posouzení dané zneužívající klauzule musí být vždy určeno na základě nařízení Řím I, a to bez ohledu na to, zda v rámci individuální nebo kolektivní žaloby.

59 Nicméně je třeba uvést, že při posouzení zneužívající povahy daného smluvního ujednání v rámci žaloby na zdržení se jednání, z čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I vyplývá, že volbou rozhodného práva není dotčeno použití imperativních ustanovení stanovených právem země, ve které mají bydliště spotřebitelé, jejichž zájmy jsou hájeny prostřednictvím této žaloby. Tato ustanovení mohou zahrnovat ustanovení, kterými se provádí směrnice 93/13, a to potud, pokud v souladu s jejím článkem 8 zajišťují nejvyšší úroveň ochrany spotřebitelů.

60 První tři otázky je tedy třeba zodpovědět tak, že nařízení Řím I a Řím II musí být vykládána v tom smyslu, že aniž jsou dotčena ustanovení čl. 1 odst. 3 obou těchto nařízení, musí být právo rozhodné pro žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22 podanou proti používání údajně nepřípustných smluvních ujednání podnikem se sídlem v jednom členském státu, který uzavírá smlouvy formou elektronického obchodního styku se spotřebiteli s bydlištěm v jiných členských státech, a zejména ve státě sídla soudu, určeno v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, kdežto právo rozhodné pro posouzení daného smluvního ujednání musí být vždy určeno na základě nařízení Řím I, a to bez ohledu na to, zda je toto posouzení prováděno v rámci individuální žaloby či kolektivní žaloby.

Ke čtvrté otázce písm. a)

61 Podstatou čtvrté otázky písm. a) předkládajícího soudu je, zda ujednání obsažené ve všeobecných smluvních podmínkách uvedených v kupní smlouvě uzavřené formou elektronického obchodního styku mezi obchodníkem a spotřebitelem, podle které se tato smlouva řídí právem členského státu sídla tohoto obchodníka, je zneužívající klauzulí ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13.

62 Z posledně uvedeného ustanovení vyplývá, že smluvní ujednání, která nebyla individuálně sjednána, je třeba považovat za zneužívající klauzuli, jestliže v rozporu s požadavkem dobré víry způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.

63 Článek 3 odst. 2 směrnice 93/13 stanoví, že ujednání je vždy považováno za nesjednané individuálně, jestliže bylo sepsáno předem, a spotřebitel proto nemohl mít žádný vliv na obsah ujednání, zejména v souvislosti s předem sepsanou běžnou smlouvou. Jak uvedl generální advokát v bodě 84 svého stanoviska, takové smluvní podmínky, jako jsou smluvní podmínky dotčené ve věci v původním řízení, takový předpoklad splňují.

64 Podle čl. 4 odst. 1 směrnice 93/13 může být zneužívající charakter smluvního ujednání konstatován výlučně na základě posouzení všech relevantních okolností konkrétního případu, a to včetně povahy zboží nebo služeb, pro které byla smlouva uzavřena.

65 Vnitrostátnímu soudu přitom přísluší, aby s ohledem na okolnosti vlastní projednávané věci určil, zda ujednání splňuje požadavky dobré víry, vyváženosti a transparentnosti. Soudní dvůr má nicméně pravomoc dovodit z ustanovení směrnice 93/13 kritéria, která tento soud může nebo musí při takovém posouzení uplatnit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. dubna 2014, Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, body 40 et 45, jakož i citovaná judikatura).

66 Pokud jde o takové ujednání, jako je ustanovení 12 všeobecných smluvních podmínek dotčených ve věci v původním řízení, které se týká rozhodného práva, je nejprve nutné uvést, že unijní právní úprava v zásadě povoluje ujednání týkající se volby práva. Článek 6 odst. 2 nařízení Řím I totiž zakotvuje možnost, aby si smluvní strany sjednaly právo rozhodné pro spotřebitelskou smlouvu za podmínky, že bude zajištěno dodržení ochrany, které spotřebitelé požívají na základě ustanovení práva sídla soudu, od kterých se nelze smluvně odchýlit.

67 Za těchto podmínek, jak uvedl generální advokát v bodě 94 svého stanoviska, je předem formulované ujednání o volbě rozhodného práva určující právo členského státu, v němž má sídlo obchodník, zneužívající klauzulí pouze v rozsahu, v němž se v jeho znění nebo v jeho kontextu vyskytují určité zvláštnosti, které způsobují významnou nerovnováhu mezi právy a povinnostmi stran.

68 Konkrétně zneužívající charakter takového ujednání může vyplývat ze znění nesplňujícího požadavek použití jasného a srozumitelného jazyka uvedeného v článku 5 směrnice 93/13. Tento požadavek musí být s ohledem na nerovné postavení, ve kterém se nachází spotřebitel vůči obchodníkovi zejména z hlediska úrovně informovanosti, vykládán široce (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2015, Van Hove, C-96/14, EU:C:2015:262, bod 40 a citovaná judikatura).

69 Mimoto, pokud jsou účinky takového ujednání určovány imperativními ustanoveními právních předpisů, je zásadní, aby obchodník o této právní úpravě informoval spotřebitele (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. dubna 2012, Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, bod 29). Tak je tomu v případě čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I, který stanoví, že důsledkem volby rozhodného práva nemůže být zbavení spotřebitele ochrany, kterou mu zaručují ustanovení právního řádu, od kterých se nelze podle práva, které by bylo rozhodné v případě neexistence volby práva, smluvně odchýlit.

70 S ohledem na imperativní charakter požadavku obsaženého v čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I musí soud, kterému bylo předloženo ujednání o volbě rozhodného práva v případě, kdy se jedná o spotřebitele s hlavním bydlištěm v Rakousku, použít rakouskou právní úpravu, od které se podle rakouského práva nelze smluvně odchýlit. Předkládajícímu soudu případně přísluší, aby zjistil, o která ustanovení se jedná.

71 Na čtvrtou otázku písm. a) je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že ujednání obsažené ve všeobecných smluvních podmínkách obchodníka, které nebylo sjednáno individuálně, a podle kterého se právem členského státu sídla tohoto obchodníka řídí smlouva uzavřená formou elektronického obchodu se spotřebitelem, je zneužívající klauzulí v rozsahu, v němž uvádí tohoto spotřebitele v omyl tím, že u něj vyvolává dojem, že se na smlouvu použije pouze právo tohoto členského státu, aniž spotřebitele informoval, že se na něj na základě čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I vztahuje ochrana, kterou mu zajišťují imperativní ustanovení práva, které by bylo rozhodné v případě neexistence tohoto ujednání, přičemž přísluší vnitrostátnímu soudu, aby ve světle všech relevantních okolností tuto skutečnost ověřil.

Ke čtvrté otázce písm. b)

72 Podstatou čtvrté otázky písm. b) předkládajícího soudu je, zda čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46 musí být vykládán v tom smyslu, že zpracování osobních údajů prováděné podnikem elektronického obchodu se řídí právem členského státu, na který tento podnik zaměřuje svou činnost.

73 Podle čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46 použije každý členský stát na zpracování osobních údajů vnitrostátní ustanovení, která přijme na základě této směrnice, pokud je zpracování prováděno v rámci činností provozovny správce na území členského státu.

74 Z toho vyplývá, že zpracování údajů prováděné v rámci činnosti provozovny se řídí právem členského státu, na jehož území se tato provozovna nachází.

75 Zaprvé stran pojmu „provozovna“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice 95/46 Soudní dvůr již uvedl, že tento pojem zahrnuje jakoukoliv efektivní a skutečnou činnost, byť minimální, vykonávanou prostřednictvím stálého zařízení (rozsudek ze dne 1. října 2015, Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, bod 31).

76 V tomto ohledu, jak uvedl generální advokát v bodě 119 svého stanoviska, i když skutečnost, že podnik zodpovědný za zpracování osobních údajů nemá ani dceřinou společnost ani pobočku v členském státě, nevylučuje, aby tam mohl mít provozovnu ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46, taková provozovna nemůže existovat jen z důvodu, že internetová stránka dotyčného podniku je v tomto státě přístupná.

77 Spíše je třeba vyhodnotit, jak již Soudní dvůr uvedl, jak míru stability zařízení, tak skutečný charakter výkonu činnosti v dotyčném členském státě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. října 2015, Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, bod 29).

78 Zadruhé pokud jde o to, zda je zpracování dotyčných osobních údajů prováděno „v rámci činnosti“ této provozovny ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46, Soudní dvůr již připomněl, že toto ustanovení nevyžaduje, aby dotčené zpracování osobních údajů bylo prováděno „prostřednictvím“ samotné provozovny, ale pouze „v rámci činností“ provozovny (rozsudek ze dne 1. října 2015, Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, bod 35).

79 Předkládajícímu soudu přísluší, aby ve světle této judikatury a s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem dotčené věci určil, zda společnost Amazon EU zpracovává dotyčné údaje v rámci činnosti provozovny nacházející se v jiném členském státě než v Lucembursku.

80 Jak uvedl generální advokát v bodě 128 svého stanoviska, konstatuje-li předkládající soud, že provozovna, v jejímž rámci společnost Amazon EU provádí zpracování těchto údajů, se nachází v Německu, musí se toto zpracování řídit německým právem.

81 S ohledem na výše uvedené je třeba odpovědět na čtvrtou otázku písm. b) tak, že čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46 musí být vykládán v tom smyslu, že zpracování osobních údajů prováděné podnikem elektronického obchodu se řídí právem členského státu, na který tento podnik zaměřuje svou činnost, pokud se prokáže, že tento podnik zpracovává dotyčné údaje v rámci činností provozovny nacházející se v tomto členském státě. Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda tomu tak je.

K nákladům řízení

82 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) musí být vykládána v tom smyslu, že aniž jsou dotčena ustanovení čl. 1 odst. 3 obou těchto nařízení, musí být právo rozhodné pro žalobu na zdržení se jednání ve smyslu směrnice 2009/22 podanou proti používání údajně nepřípustných smluvních ujednání podnikem se sídlem v jednom členském státu, který uzavírá smlouvy formou elektronického obchodního styku se spotřebiteli s bydlištěm v jiných členských státech, a zejména ve státě sídla soudu, určeno v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení Řím II, kdežto právo rozhodné pro posouzení daného smluvního ujednání musí být vždy určeno na základě nařízení Řím I, a to bez ohledu na to, zda je toto posouzení prováděno v rámci individuální žaloby či kolektivní žaloby.**

2) **Článek 3 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládán v tom smyslu, že ujednání obsažené ve všeobecných smluvních podmínkách obchodníka, které nebylo sjednáno individuálně, a podle kterého se právem členského státu sídla tohoto obchodníka řídí smlouva uzavřená formou elektronického obchodu se spotřebitelem, je zneužívající klauzulí v rozsahu, v němž uvádí tohoto spotřebitele v omyl tím, že u něj vyvolává dojem, že se na smlouvu použije pouze právo tohoto členského státu, aniž spotřebitele informoval, že se na něj na základě čl. 6 odst. 2 nařízení Řím I vztahuje ochrana, kterou mu zajišťují imperativní ustanovení práva, které by bylo rozhodné v případě neexistence tohoto ujednání, přičemž přísluší vnitrostátnímu soudu, aby ve světle všech relevantních okolností tuto skutečnost ověřil.**

3) **Článek 4 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů musí být vykládán v tom smyslu, že zpracování osobních údajů prováděné podnikem elektronického obchodu se řídí právem členského státu, na který tento podnik zaměřuje svou činnost, pokud se prokáže, že tento podnik zpracovává dotyčné údaje v rámci činností provozovny nacházející se v tomto členském státě. Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda tomu tak je.**

Podpisy